

figurile de stil, întrebuințate de poet nu sînt neglijate în traducere. Dacă luăm numai prima strofă din poezie, ne putem convinge pe deplin de justetea acestei afirmații.

Пролет моя, моя бяла пролет,
още неживяна, непазнувана,
само в зрачни сънища сънувана,
как минуваши ниско над тополите,
но не спираш тука своя полет.

(Primăvara mea, alba mea primăvară,
încă netrăită, nesărbătorită
visată doar în visuri abia întrezărite,
cît de jos treci tu pe deasupra plopilor,
dar nu-ți oprești aici zborul tău).

Iată cum traduce Maria Banuș:

Primăvară, albă-mi primăvară

Netrăită, încă, necîntată,

În amurguri doar de vis visată.

Peste ploi ce jos, ce aproape-mi fluturi

Dară zboru-ți nu aici coboară.

Este de remarcat faptul, că poeta reușește să găsească corespondențe românești pentru unele expresii aproape intraductibile ca: «само в зрачни сънища сънувана» pe care o redă fidel «în amurguri doar de vis visată». Aceeași exactitate în redarea conținutului și a imaginilor poetice întîlnim nu numai în «Primăvară» ci și în «Cîntec de dragoste». La reușita traducerii a acestor două poezii a contribuit și faptul că Maria Banuș păstrează ritmul și rima originalului. Ea nu schimbă troheul din «Primăvara» și nici iambul din «Cîntec de dragoste», reușind să păstreze muzicalitatea poeziei. Sînt păstrate de asemenea rimele dactilice, alternanța rimei masculine cu cea feminină.

Un rol important în formarea lui Vapțarov ca poet l-au jucat: Pușkin, Gorki și Botev. Marea dragoste a poetului față de acești titani ai literaturii este exprimată în poeziile închinăte lor. Poezia «Pușkin» n-a fost tradusă în limba română. Au fost traduse numai «Botev» și «Gorki». Maria Banuș a înțeles importanța și genialitatea lui Botev, dragostea întregului popor bulgar față de acest mare poet și erou național, a înțeles însfîrșit de ce Vapțarov îl cîntă cu atîta patimă. Călăuzindu-se în traducere de acest lucru, ea reușește să redea just atît ideea poetică, cît și dragostea poporului pentru acest erou național. Ca și în «Scrisoare», Maria Banuș urmează originalul cu fidelitate. Dar această exactitate nu trebuie să o înțelegem ca un «bucvalism» (literalism). Prin imaginile, pe care știe să le redea, întrebuințînd toată bogăția limbii romine, printr-o înțelegere profundă a imaginilor și, ideilor din original, printr-o prelucrare amănunțită a traducerii brute, reușește să contureze portretele lui Gorki și Botev, așa cum i-a văzut Vapțarov. Traducătoarea nu numai că folosește toată bogăția și mijloacele limbii romine, dar face abstracție de sintaxa originalului specifică limbii bulgare, folosind bineînțeles pe cea a limbii romine.

Luînd în considerație toate aceste particularități vom înțelege de ce poezia «Înainte de moarte» în traducerea ei este mult mai puternică, decît în traducerea lui Victor Tulbure, George Demetrescu și Horia Bratu. În original această poezie este atît de puternică, încît fiecare cuvînt pare o lovitură. Ea reprezintă maximum de simplitate și claritate; nici un cuvînt nu este de prisos.

Pînă acum am vorbit de traducerile cele mai reușite ale poeziilor lui Vapțarov, dar, din păcate, sînt și traduceri slabe, și pe drept cuvînt le putem numi slabe. Acestea sînt traducerile lui Mihnea Gheorghiu: «Spania» și «La trîntă cu viața». „Traducerea falsă și inexactă este în fond o clevetire răutăcioasă la adresa autorului și ea este cu atît mai detestabilă, cu cît autorul este lipsit de posibilitatea de a o combate.» (Ciukovski «Perevodi prozaïckie» pag. 25). Să vedem acum de ce aceste traduceri sînt atît de slabe.

Din punct de vedere al conținutului traducătorul a luat numai sensul, numai ideea principală și această idee el a prelucrat-o în felul său. Imaginile poetice sînt simplificate și diluate, aceeași soartă avîndu-o și sentimentele, patosul și ideile din unele pasagii. Încă din primele rînduri, în poezia «La trîntă cu viața» se observă acest lucru. Din dinamica atît de caracterise-